

DOMOVINA

Uredništvo
je na Schillerjevi cesti 8. — Doprave blagovoljne, fra-
nske, rotkopci se ne vredijo.

Rednega trikrat na teden, vsak pondeljek, sreda in petek ter večja za
Avstrijo in Nemčijo 12 krov, po leta 6 krov, 5 meseca 3 krov. Za Ameriko
in druge destile toliko ved, kolikor morda potinoma, nasprotno: Na leta 17 krov
po leta 8 krov 50 vta. Naslednjina se poljija upravilosti, plačuje se vnaprej.

Za konzervir
se plačuje od vsake polli-vrste po 20 vinarjev za vna-
krošči: za vrsto inserete in monokratno insercirjo
matac poput.

Miesočna priloga „Slovenski Telnik“.

Vinogradniška kriza v južni Franciji in nje vzroki.

Krvave rabake južnofrancoskih
vinogradov vzbudile so veliko zanimal-
nost po celem svetu. Slovenski klerikalni
listi so tudi te dogodek porabili v
 svoje strankarske namene, opisovali so
 naložit vse tako, kakor bi bila „libe-
ralna“ vlada in liberalci ali „francoski“
 vse to zakrivili, dokim so pa po
 njih trdilev, da opisovanje vizitatorjev
 prve nadobitke ovčicev in žrtve fran-
coskih vladnih mogotov.

Nadi častiti in predstavlji nasprot-
niki so, kadč so na te grozne francoške
framsone in knetočarjev atraktivni, da
so na tem svetu samo klerikalci dobrí
in pravi prijatelji kmeta, že posebno
pri nas na Slovenskem. Kar si pri
nas v „Kmetki sveti“, „Slov. ljudski
str.“ ali v „Slogi“ je kmeta prav tako
nevraža, kakor so na sovražni grozni
framsone na Francoskem. Zato, oj
pobodni slovenski kmeti, dřli se nas,
ki smo edini troji prijatelji, troji za-
govorniki, troji zaščitniki itd. Tako so
piskali, življali in veli vadi klerikalni
nasproti, zavijali in padli so resnično,
kotipili hajke in izmisljene
grozovitosti vse po starodavnem in
vskdan prekušenem načelu: namen
porvajoče sredstva.

Vinogradniško krizo na Fran-
coskem so nadi klerikalci sklikali kot
potedico brezverstva in „liberalizma“.
Da niso s tem svojim vernimi in tiskom
„bravcem“ prav niti pomagali, to pač
sem redo — pa nujem tudi si prav nič
na tem letoču, kar nasproti! Čim
znamenjali in nevednejši so „bravci“
tisti vernejši in, tem vejenjši tem bolj
ubogljivi so: „Gehorsam ist das Christen
Schweck“, njih pristali pa naj bodo
ubogljivi in samo ubogljivi, misliti jih
ni treba, ker na celo faro mislita ka-
pljan in ūpalk.

Po tem uvede naj zavedemo kaj
pide o vinarički krizi znamenit fran-
coski strokovnjak Ch. Gid v „Revue
d'économie politique“.

Pisanji dokazuje s številkami, da
je nedavno krizo zakrivila nadproduk-
cija. Vinogradništvo je postal strošek
za špekulacijo. Prodaktivnost vinograd-
ništva se nizbi lotisan primerno med
visokimi in nizkimi številkami.

Ko so bili vinogradji po tretji nii
vraženi in na novo zasajeni, so bili
vinike cene do 1900. leta visoke. V
tih letih, ko so vinograde na novo
zasajali ne dosegli na sploh 40 frankov
za hektoliter. Od 1880. do 1900. leta
gibale so cene od 1875 do 20 fr.,
izvenčno jedino leta 1893, ko je cena
pala na 850 frankov. To so bile ne-
zavdano ugodne cene. Prodavnica (vi-

voradnika) stane pridelovanje ali
prodajanje najviše po 14 frankov hektoliter
na najzadovoljitejših tleh, na
katerih pridejo name 30 hektolitrov na
jednem hektolitru, poda pa na 6 frankov
na najpledovitejših zemljah, katerih
uredijo do 200 hektolitrov na enem
hektolitru. Dobitki je znadi valjet tega
10—50% od osnovnega kapitala.

Vinogradniški se ni pa vltijev temu
da vedno pridelavljati sviljati cene in
dosegli so to, da je vlažna vpejala
obrambene carine na španško in ita-
ljansko vino (12 frankov na hektoliter)
in naravnost prohibitične carine
na grške rosine in cibile.

Podelica to obrame na zmag
ali proti tajini je bila druga notranja
ali domača proizvodnja. Povod so na-
čeli zasajati vinograde: sekali so
granda, ostavljali barje, zasajali so
poljene ravnine ob uročenem morju,
na katerih ni bilo do sedaj
nič nego pešček. Francoska vlada je
podpirala tudi izdelovanje smotvenega
vina na lastno proizvod vinogradnikov
i tem, da je začela davek na sladkor
— za izdelovanje smotvenega vina.

Pridelovanje vina je palo na
Francoskem po raščišču vinogradov
po tretji nii na 25 milijonov hektoliter,
držalno je pa je 1890. leta na
48 in 1900. I. na 67 milijonov hektoliter
ne računajoč v to pridelok
slatkini v zvezki 5—6 mil. hektolitrov.

Osman, kateri so že 1900. leta opo-
zorjali na te nadprodukcije, so odgo-
varjali, da Francija ne pridelava niti
dovoli vina na svojo potrebo. Pa ta
trditve se je skazala kot napadna.
Francija potrebuje in potrebuje na leta
skupaj 80 milj. bl. vina; to se pravi,
toliko se vina popije, saj ostanejo pri-
merne visoke cene, kar so ga več pri-
delata se pedi tudi popije, ne, cene pa-
dejo takoj. Skratka tudi, da vlažnost,
ki je predstavila prakrada mojo, se
cene pale na najnižjo mojo. Tako je
bil 1900. leta, ko so pale cene pod
5 fr. in so se zaznamovali šoljolci še le
1903. leta, ko je bila slaka letina. V
nastopajoči leti so pale zapet na 6 fr.
in se niso več popravili.

Vinogradniški sicer ugevarjajo, da
so bili tudi draga leta kakor n. pr.
1875. leta, naravnost ogromne letine
(okroglo 83%, bl.) ne smemo pa po-
sabiti, da so bili takrat tudi naravnost
zalosteni cene in da je bila edina
reditev in te nadprodukcije nav-
stale krize, destabilizacija vina, katera pa
zaznamovala ne more konkurirati s ce-
neno produkcijo spiritu. Danes so tudi
ne destabilizir, to se pa sploša samo tedaj,
da se država prekani za davke. Vrba
toga je imel francoski jug tads nekak
vinici monopol, dokim se danes goji
vinogradništvo skoro po celi Franciji.

Toda so pridelovali vino samo v 25 de-
partementih (provinciah) danes pa v 75.

Na sploh razlagajo zaznamovanje vi-
narske krize s ponarejanjem vina. To
se godi na dva načina: s prilivom
voda, ali s dokladanjem sladkorja, da
bi se svrljil spirter obseg vina. V
objem so v prvi vrsti gredili in je
predvsem vinogradniški.

(Konec petekščka)

Politični pregled.

Slovenščina delavnica.

Bor je zadajo zaznamovanje četrtega
delavnega zborja še trajal. Nenad bole,
kakor vse kaže, prodriči s svojimi za-
stevami; zapredli bole reformo delavnega
volilnega dela in dosegli, da se
bude razpisale in svršile nove volitve
po starem volilnem redu. Nenad se
imajo zavrhlati na ta vroj uspeh svojih
bol'ih takst. Njih posentajo dajo s pri-
mernim podarščkom vlasti svoje Selje in
zakotovo vedno o pravem času na zmanj.
Tako so storili tudi to pot — nemški
poslanci so govorili s ministri, izrabili
s svojo mnenjema o tem vprašanju v
raznih listih. „Bohemia“ in dnešnji
listi delavnice so dajejo tisto čakalje
in peres znamenjški nemški poslanec
več strank. Grof Cesar je posentao vlažno,
naj pravljeno vodstvo v roke ter naj
se odločijo ustvari nemščinsko zavzetje,
tikajotin s volilno reformo. V drugem
delu svojega dnevnika pa se obrne proti
socializmu demokratom, katerih se boje,
kakor revolucijo, piše: „Odkar je Gasteig
pred nasiljem socialne demokracije
brezposojajo kapitalir, je
državna autoriteta silno trpiča —“.
Podl. dr. Reisinger prav sinčno pri-
znaava, da se mora osnovati enota
stranka vseh Nemcev, katera bo brandila
in uverjala nemško posnetno stanje.
Vsi politični napredki v zadržitvi
zavzetja v delih pa mora imeti kot določno
naravno posledico zmanjšanje nemških
moči in nadpravosti. — Za Čehov je posentao
zase listi, poslanci moči. „Čea“ po-
roča, da bodo določeni sber gotovo raz-
padni in da se bodo oktobra vrčile
nove volitve po starem volilnem redu.

Za splošno in enako volilno pravico
za galilski delavnici zbor je izdal
ruskih soci. dem. odbor posebno bro-
šurico, v kateri pravi med drugim:
„V tej po prirodi blagovoljivosti delovi
prebiva 7 in pol milijonov ljudi, od
katerih jih živi 7 in ena četrinika milijona
v siromasti in bedi. To je de-
šele se izceli vsake leta 100 tisoč ljudi
v Ameriko ali gre za zaužitko na
Prusko, v tej delovi ne zna 4 milijone
ljudi ne citati ne pisati. Vse to pa
zato, ker ima politika ljudi pravico
gospodarjeni nad ogromno vedino.

Zato pa kmotje, delavci, na noge, v
boj proti našim sovražnikom, da si
izvajate splošno in enako volilno
pravico tudi za delniški zbor“.

Nalega cesarja običajni angloški
kraj v Ischl, kjer ostane par dni hot
got. Ob tej priliki bodo pričetki začeti
angloški poslanec in nad minister vna-
jih ročij.

20. ali 22. t. m. se zaveta na
Sommeringa nad minister vnajih ročij
baron Aschenthal z Italijanskim kole-
gom Tittonijem. Oba ministra pojedeta
potem v Ischl, kjer je bodo cesar
sprejel.

Wissenscjo delavnica.

Rusija. Odprt akord več
posentov so postali znameniti minister-
stvo spomenico, v kateri zaznamuje, naj
se takoj uvede obvezno in splošno po-
lavjanje ljudskih kol. Zemstvo zavetuje
v ta namen na prvo leto 7 milijonov
ter na bodoča leta 8 milijonov rabljiv
na leta podpora.

Srbija. Ministrski predsednik
Padić je izjavil, da bodo sredi septem-
bra postali avstrijskega ministra vnajih ročij
bar. Aschenthal na De-
naju. Sredi septembra se bodo nad-
ljivala konferenca s novi irgevski po-
godbi med Avstrijo in Srbijo.

Dopisi.

— Im Vejalku. Skoro se če-
voka še ne ljudi poročati o vsem, kar
„pretrces“ naš nemški trg in mu daje
vedno novega življenja. V gorenjem delu
Vejalka se pritožuje radi slavne
varvarje — pri nas spodaj nas pa „raz-
valjajo“ divje rješenje in harmonika
(vendar še ob pedti njutri) iz Ledove
Aganjerije. V „kavarji“ „Čardal“, ka-
kar pravijo ljudje kavarji v spodnjem
talu, pa si nidi boljša. Tu pa ramzeta
prv red slovenski Jola v nemški obliki,
ki je v celoti Vejalka dolgo
zna in dobro napisal kot zvez vna-
jem v nemški obliki. To je tako
silka notranjega „življenja“ v zelenem
Vejalku, kjer se majači tako
raznjava, da se zavrstajo priljubljeni
nemški gestilci in odpričiti
mirno slovenske geste — na viloje
začeta delavnica. — To je tako
pokazalo svojo hrastko ljubezen do
bratstva slovenskega naroda, če bodo
odlikovali slovenskega župana Tratalka
v Vejalku. — Pa to nekaj je novega:
Slidimo tudi, vaj tako se goveri po

vojnikih „kavarnah“, da se skoro nasele na svojem „vinarskem“, „veleposnetru“ nek nemški odvetnik, ki bode odsek vodil več navdušene tolpe proti Slovencem, da si bodo triki občete lahko male oddahali, sicer jin vročina in jesa razine in poseli možgane — tega nas pa obvarjuj nam Bog!

In Štorec. V nedeljo, dan 21. julija t. l. je priredilo slavnina vinarstva sadrža na Breclju, Bieljicu, Pišecu in Štrmlicu takaj svoj občni zbor, kateri se je prav dobro obesedil. Prilo je mnogobrojno število delavnikov mod, posebno iz Breclja in Bieljikega. Govoril je med drugimi tudi potovni učitelj g. Pašenjak, kateri je v dolgem govoru občirno razlagal namen in opravila vinarstva zadruge ter njegova delovanje v korist vinogradnikov. Tudi g. Knežev, knjigovodje vinorečke zadruge je občirno govoril o koristnem razvoju te zadruge, kar kaže njegova velika skrb in trud na to stvar. Vsa čast in hvala mu!

Po zborovanju je priredilo takojno Bralno društvo v čast sedežnemu vinarstvu zborovanja na vrta g. Ilijza lepo veselico, katero so se le tudi drugi gostje vsečili, posebno pa veličljeno dano v Breclju in Bieljikemu s svojo navdihnostjo veselico okrainati, kar nas je posebno veselilo.

V začetku veselice je predsednik Bralnega društva g. Ant. Kokot s prijaznimi besedami pozdravil vse goste s uradnim „dobro došli“. Dalje se je zahvalil vinorečki zadruzi, posebno predsedniku g. Lovšaku, da je občno zborovanje takaj v Pišecah priredil, kateremu je zahvalil, kater tudi vsem gostom krepki živijo!

Srečna zahvala tudi vsem veličljenvim personom, kateri so nam s svojim inovativnim pojem veselico prijetno skladiščili ter gostje razveselili.

Se vsekrat hrdostno srčno zahvaljujem čestitim gostom, kateri so nas pri zadaji veselici s obiskom podprteli in prešli, da bi ga tudi pri priredbi veselici, katero nasmeravamo prirediti, ponovili. Na veselo svrdenje!

Slovenske novice.

Štajerska.

— Celjski Sekret se udaljal in sicer brez zastave v četrtek, dan 15. t. m. zista v Domafle, kjer so priredili popoldan „Slovenska šolska sveta“. V Ljubljano se odprljeno z jutranjim vihom, ki odhaja iz Celja ob 7 uru in 27 minut.

— Iz Celja. V soboto opoldne se je pripravljalo iz Trsta v Celje blizu 200 delovnih današnjik delavnih zavodov. (Ta zavodista, katerik je na Domafle ved, so ustanovljena v ta namen, da varujejo delka, ki nizajo po dnevi doma dovolj nadzorstva, pred pokajkovanjem po in učilach skrbila, da se privido niz in telomu giba.) „Marširali“ so prav po vojaki v treh stotinjak z godbo na delu in sestavljenim oddelekem zasedi na Kolodvorski cesti, Rotoriki ulici mimo „Narodnega doma“ po Ljubljanski cesti in so zavili v mestno „časni“ vojaščino, kjer so stanovali in jedli. V soboto popoldan so zaredili najboljši izlet v okolico in sveder je njihova godba, obstoječa iz 25 godcev, koncertirala pri Toreščici. V nedeljo smo jih slišali v mestnem vrta; popoldan so si ogledali stari grad. Danes včeraj so se pa odpreljali v Maribor. Mladci Domajčani so zapustili v Celje najboljši utik.

— Poletar pri Rakovščici. Zadnji petek obisk polnoči so se vrsto skladile na dverišča Rakovščeve trgovine na Gralki cesti. O vzroku potora je ne ve nikdo kaj gotovaga. Pogorelo je celo prvo nadstropje skladilca. Skoda

je precejšnja, ker je zgorelo mnogo razne kuhinjske posode, krst, peti itd. Naše celjske pošarne brambe pa ne moremo posebno povrhiti. Ne le, da se ji poštezo — zapomnila in da močno ni posebno izvrgeno, ima tudi stare covi, ki so ne usmeli mestih pokale. Videlo se je, da je bila za potar slabo in neusodno pripravljena. Vojaštvo je bilo pred — poštarne brambe na pogorišču. Da ne bi bilo pomagalo, bi menda dočivali v Celja velik potar. Despot je cel takajšnji bataljon s vsemi častnika. Občutilo se je pomanjkanje vode. Pri Dürnbergerju in Terschku je kmalu zmanjkalco, moralni so jo vleti in Voglajne. (Kje se niso — sami priromali iz Maunheima, svetljenoj slavnemu obč. oboru, naj podlje na mestne stroške posebno depacijo po njej.) Radovedneč se je nahralo vkljuk pozni ura van poletu; do hiše niso mogli, ker je vojaštvo naredilo kordon in zapri cesto. Mnogi medžani so se rasburjali nad netočnostjo in upokojno nevarno pomakanjavo postopev poštarne brambe. Pri „Frajpir“ in vinočnikovih slavnostih se neveda bolje postavijo! — „Vahartica“ — hvali vojaštvo in njego vrlo pomoč. Nedavno pa je grdo pravila slovenske fante v vojaki sinžti. Nenaj se so hitro dovolj preprivali, da so jim v nevreči dobrodelili — spamo, da bodo v bodoči dostojanstvo o njih govorili. Čuvaj na Miklavževem hribu je s streli nazzanjal — ne morda izbraka potara, temveč da je se — pogalec. Med je res čajec in hiter!

— Odreševalski inšpit je napravil v Gračici g. dr. Ivan Ferme, odvetnik koncipent v Ljubljani, s prav dobrim uspehom. Čestitamo!

— Dovkarjeno v Knežjem je imenovan davčni kontroleur v Bratčicah, g. Klopert Brovec. Zdaj bo! — pa edelega bodoškim nosilčarjem!

— „Slovenec“, glosilo pravik katoličkih ljudi, ne nini o „Domovini“ ne benciv, ki bi ne bila dobera lat. Kar piše „Domovina“ o katoličkih domovnikih in jesušnik, ki delajo politiko v cerkvi, na božjih potih in povod, kadar hodijo in „delajo“, ne piše proti veri, ampak proti političkemu domovniku, ki vero sistematično vbijava. Če gospodje ne morejo ali ne doberi tega sprevridi, jo to najleva stvar. Kaj Bog hodi pogubiti — mi vname ravnosnosti? — pa to vi, kolikor vas je pri „Slovenec“ in saj, nimate še nizvnejši vol! Politična nadobوت in neponovljivo najordinarnejšo sorto je pa „Slovenec“ trdit, katero vedno in vedno ponavja, da je „Domovina“ glosilo dr. Plejaj. „Domovina“ je dr. Plejaj, ki je in naj takovani „Slovenec“ piše kar kote, najuposobljeniji slovenski podstane, kar jih je slovenski Spodnji Štajer posiljal na Dunaj, odprla svoje predala, da je zavrnali napade dr. Šusteriča, dr. Koroseca in tiskne društvo naši. „Domovina“ je že pred volitvami postavila načelo, da je v interesu slovenskega naroda, da pošte najomajnešo, najbolj izobraženo, najbolj delavne ljudi na Dunaj. To načelo volja in vrako stranko! Ce bi klerikalci imeli samo Plejaj na Dunaju, bi bilo naše stališče niso drugačno kakor je sedaj, ko imajo vedno Piški, Gostinčarji itd. Volitev je koudanča, dr. Plej je izvoljen, ali naj se ga morda napača in ubije, ker se ne mara klanjati g. dr. Korosec in dr. Šusterič? Ali se ne pravi to volilice za naroc in meti in je genitiv in boj ne za načela, ampak za dr. Korosec? Proti temu se je „Domovina“ uprisa sedaj in se bude uprisa tudi v bodoči, kolikorkrat bodo dr. Korosec in „Kmečka zvezda“ in „Slovenec“ in duhovniki iz zgolj nedostornosti in odobruje gospodarstvenosti naše

aboge ljudstvo tako brezvestno bogali in mamilj. Načel naj se ti gospodje tudi kmečke volilice spoštovati in uvaževati njih voljo, kakor voljo svih mod. — Kmečka zvezda in duhovniki pod dr. Koroščevim vodstvom pa delejo in ajmici kakor z neumni otoči, katerim pravijo danes: volilice Plej, ker je katolički mod, jatri pa: Plej je iz, dajejo kmečkega ljudstva, proti katolički veri itd. Rosnica je le ta, da ni ne proti kmečkemu ljudstvu, ne proti katolički veri, ampak da se ne učinkujti v jarem dr. Koroseca in dr. Šusteriča samo zato, da bi interesega kmečkega ljudstva lažje in izdatčne brezbranil. Van pa, gospoda, ni ne za narod, ne na katoličko vero, katerih običi imate vedno polna mata — van je samo za gospodarstvo in za politično nadvišilo — in proti tej se bodemo borili z vsemi sredstvi! Ta boj je potreben boj in nima z načel strmi z vero inopraviti.

— „Slovenec“ in skupne narodne koristi. Do so vse „Slovenčevi“ končaj čakali na najmanjši povod, ki bi vaj formalno opravili boj na celih črti, boj proti vsem in vsemu kar ni klerikalno, nam prira njevega slabo prikrivane veselje nad izidom volitve v odbor društva sv. Cirila in Metoda. V St. 183 piše: „z nastopom na skupnem društvu sv. Cirila in Metoda so pokopali vsako močnost na „Narodni svet“ — vsem pravim resnim rodejščbam je edaj le skrbeti, da slovenska politika povne ingine in takih rok“! Ustanovitev „Narodnega sveta“ je predlagala naprej na stranu na Krajkovem — zaradi dogovorov v društvi sv. Cirila in Metoda pa troba to onemogočiti, da le ved, strgati vso politiko v roki duhovnikov in njih podvračev. Samo duhovniki, ki so po svojem počkuči vesani slabitv v prvi vrsti Rimu in rimski cerkvi, in se pri tem le v težko brigajo za narodne koristi, v kolikor ta postranska skri in navdihna narodna nadvišenost pospešuje ažnjih cerkveno-političnih namenov — ti so po „Slovenčevi“ trditvi edino prav rodujobja, katerim treba izročiti v roki našega slovenskega naroda. To daje misli. Premislijo naj o tem vsi oni, ki niso, da klerikalizem ne more likvidirati narodnih koristim slovenskega naroda.

— Hmeljjarji, posej! Hmeljjarovo društvo v Žalcu si steje v svojo delavnost vse p. n. hmeljjarje oposoriti, da se boda letos v obliki pridelajo obilo hmelja in sicer v drugih krajih red kakor pri nas. Gotovo je, da bodo pri tak nizkih cenah — le isti hmeljjarji svoj pridelok le precej lahko prodali, kjer bodo imeli skrbno obrano, dobro in pravilno pospešeno in lepo sortirano blago.

Slabe obrati, nepravilno pospešeni in ne sortirani hmelj boda letos le težko uveli kupci ali pa se bodo mogli pridati po prav nizki ceni. Hmeljjarji! upozorjajte vse dani van svet.

Odbor „Jutroščaj, hmelj, društvo“ v Žalcu.

— Iz Bruseljev. Od takajšnjega grada „Žovnek-a“ je odšel oskrbnik g. R. Tomiča. Zalovali ne bodoče za njim, bil je strastni Nemec in gorč. „Štajerjev“ pristaal red bi bil vse posredil, a ni imel zaslombe na vpliva. Lastnik grada g. baron Cnobloch je pa pravilen Nemec, kaj rad podpira o vrski priliki šolo in boljko mladino, ne gleda na narodnost, čet nismo!

— Predstrel Štajerskega župana nemškutarskega Wochnagga. Na občinski hiti v Štajersku v kateri je nastanljena že nad 18 let pisarna okrajne bolniške blagajne — neveda po pogodbah in proti najomajni je bil pritrjen ves ta čas slovenski napis „okrajna bolniška blagajna“, čemur se

in čediti, ker je ves odbor slovenski in stotin članov tudi, nasproti mali počitki nemški članov.

Priboljje da pa se vrati v Štajersko nemška pevka slavnost, kateri pride tudi nekaj celovikov Nemcov. V skribi na „nemški“ značaj trga Štajana je dal pred nekaj dnevi Wochnagg brez razska sklepa občinskega odbora kako odpovedi ali kakoga poziva nasproti bolniški blagajni, torej popolnoma samo oblastno in protiprotovarno, vkljub protestov okr. bolniške blagajne njeni napis odstraniti, ter mesto njega obesiti na obč. hišo tablico z napisom „Bezirkskrankenkasse“ in spodaj z veliko manjšimi črkami „Okrajna bolniška blagajna“. Tako ravnanje presegajo vse moje stare in srednjoveškega despotizma. Propričani smo, da Slovenci v Štajnu, posebno pa okrajna bolniška blagajna, tegu ne bodo mirno trepli, ampak posvetli Wochnagg-a postavno pot posebno pa tudi če treba s skrajno odločnostjo skrbiti za to, dà bodo kljub nemški slavnosti v Štajnu nemški gostje lahko čitali staro slovenski napis.

— Sr. Francišek Kavarjel. Podpisani pripravljalski odbor „Prostovoljne poštarne brambe“ — Sr. Francišek Kavarjel, vabi k blagodajevanju društvenega voza dopoldne dne 1. septembra t. l. vse cene društva gornje grajskega okraja, druga društva izven okraja in vse prijatelje ognjegascov.

— Program se naznani na posebnih lepkih in vabilih. — Pri slavnosti svira „Štajerska narodna godba“. Isti dan popoldne priredi pri Sr. Francišku Kavarju, „Savinjska podružnica sv. plan. društva“, „planški sejm“. Ker je čisti dobitek namenjen za zgradbo Frischaufovke kot za Okređijo, se ne nado društvo sjedilno s „Savinjsko plan. S. P. D.“, da napravi v svinči živo veliko ljudsko veselico in tako pripomore po svojih močeh k sgradbi, ki je velika narodnega posensa v naših planinah.

Pripravljalski odbor „Prostovoljne poštarne brambe“ — Sr. Francišek Kavarjel.

Josy Tertak, Ivan Štigle, načelnik, nad-namestnik.

— Oklje. Popisani pripravljalski in udeleževalci in udeleževalci letodnevnega glavnega zborna „Zvezne avstrij. jugoslov. učit. društva“ v Radovljici, da se blagovljivo gotovo aglasititi do 15. t. m. podpisanim radi stanovanja in skupnega obeda. Kdor se nesleglja pravljati, mu ne jamčimo za stanovanje, kajti načelnični letos tujev na Gorjenjšku je letos izvarezen.

Ivan Štigle.

— Iz Vojnik. Nadi gospodje slovenski klerikale, ki imajo vse narodnost v zakupu in na jesenski, so kazelo dan na dan v bolj „narodni“ lači. — Da osmislimo danes samo v malem stičaju, ki pove dovolj.

Kdor posna trg Vojnik in tamkajno narodno razmere, kjer je nemščina nadstolje tako, da se ne izvrši najmanjša slovenska veselica brez nemških štandarov in ovadbi, tobi in zlobnih sumisitev — ta bi midil, da bodo v takem kraju načeli klerikalci vpliv lepo tib, če se ne malo slovenski. Je pa ravno narobe, obračaj plati po vetrin in klanjam se vočini — to je gesto teh „narodnjakov“! Jedinog tamkaj obstoječe narodno-izobraževalno trinico, (Citanica), ki naj dela in ima lepo knjižnico — je tem „slovenskim“ gospodom prav tri in peti. — Se let ře „delne“ pri nas kaplan Cin, in vedno je samo razdražil. Z velikim trudem smo si ustavovali „Citanico“ — a še bolj se trudi ta narodno-društveni gospod, da bi nam jo ubil, da

bi nam edgue fantje, zlasti pa se dekle, ki si izposojujo knjige in se delajo pri naših narodnih privedilih. — Razniki besnic in iganje v trgu pa ne vidi — so pač manj novarne za mladino, ko slovenska knjiga in slovenska poština zabava. — Le dejate tako, mi vas že dolgo poznamo, spomnavo vas pa tudi že naši ljudje.

— Pregreß g. nadučitelja Lj. Trbišnika dne 8. t. m. popoldne je bil sijajen. V cerkvi je gažljivo govoril pred g. dekan konjiški na grobe pa predsednik učit. dravšta gosp. Jurko. Spremota se je udeležilo 11 duhovnikov, nad 50 učiteljev, gosp. konjiški okrajski glavar, dravški poslanec Fr. Pišek i. dr. Pokojni se je rodil v Slivnici pri Mariboru ter sinil 33 let, bil je nekaj let tudi nastopnik učiteljev in predsednik okr. učit. dravšta, in od 1903 čestni občan. Blag mu spomin!

— Iz Hrastnika. V četrtek, dne 15. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne se vrši v župljanskem poslopju ustanovni zbor „Narodno čitalnice“. Hrastniški in sosednji Slovenci in Slovenske udeležite se počitostvirne tegu zborni. Spored: 1. Poročilo osnovnega odbora. 2. Čitanje pravil. 3. Sprejem pravil. 4. Volitev predsednika, odbernikov in preglednikov. 5. Slučajnosti in predlogi.

Omoralni odber.

— Pešolice fantovske bitke. 2. junija t. l. so se sprigli bliži Slovence fantje iz Rad in Slovinci. V bitki, ki se je vnela, so bili slovenški fantje teponi. Ranjeni med njimi sta bila kapac Struci in delavec Jare. Glavni rangražaj, Lah s Podevo, je dobil dva meneca zapora. Ni nam znano, ali je obiskoval kričansko-socijalni kurs v Mariboru ali ne.

— Nepriveden kolossal. Brivec Grobner iz Ptuja je valed lastne neprivednosti povzel 7 letnega dečka Fongradiča z Braga pri Ptaju. Dečko je padel pod kolo tako nezredno, da je umrl vred takih poškodb v modranki. Grobner je bil valed tega obsojen k ekonomičnemu zaporu.

— Iz Gornje Bistric. Gostilnik Štefan Jagočić, s katerim smo pred nekaterimi dnevi poročali, da je zginil, je stalin. Pravijo, da je v pjanosti skočil v vodo.

— Iz Gornje Radgona. Volitvo v gorjanciškem okr. zastop ne vrši še ta mesec, in sicer v sredo, dne 21. avgusta za volenosvetne, in četrtek, 22. avgusta za kmečke občine. V tem okraju gospodari doslej znani nemškičarji, Wratschko in Orobocve. Ako bodo storili vse slovenski voliči sjetno in potisno svojo dolžnost, jo Wratschko-večna gospodarstva v okraju za veselj odklenkajo.

— Naslovnost duhovniških predstav v Bočkovci pri Kriševcu na Hrvatkem. Nekateri krščani naprednjaki, sedem moj po Številkovi, so se pojali 4. avgusta v vas Bočkovci, kjer so misili imeti zaspi nostenek tamoznjikom nemščinjakom. Komaj pa so se pripeljali v vas so jih napadli prijatelji tamoznjika župnika s kamencem in palicami, tako, da so se komaj in končno redili. — Je pač povod isto: duhovnik hajkajo ljudi, a ti se potem dajo zapeljati k politiki pesti in pale. Odgovornost zveruda pada povsed na hajkajoča. Sej tudi pri nas ni drugače: spominjam na dorovke pri St. Rupertu nad Laskom, trgom in pri Sv. Miklavžu pri Slovenski Gradiču. T. počtrajejo najmanjšo hale trditev!

— Iz Maribora. Pri stavbi nove ljudske šole ob majhnem vzhodnem v Koroskem predmetnic se je prigodila v potek buda nezreda. Popoldan so se podreje slabo zazidane svitki in preble stop prvega in drugega nadstropja! Zidar Kari Senekovič je bitt in Ladvik

Kranjc teko ranjen. Čudimo se, kako je mogro tako lahkomiljeno slabo sidati pri — želkam poslopju! Kake posledice bi lahko imela ta lahkomiljenost? Mosto dragod razširilo z dekarjem — stavbo šole pa mora noveda sistemski ponudit, ki najmanj zahteva, in seveda tudi — najlablje sida.

— Iz Maribora. Pretedeni petek popolno se je na stavbi nove šole na vzhodnem zralli oder. Jeden delavec je bil takoj mrtvev, drug teko ranjen, nekateri pa lahko. Šola se je zdala pod vodstvom zidarstva mojstra Ubald Nassimbenija, katerega tudi zdeno krivda na tej groni nosreč.

— „Slov. Gospodjarja“. Gospodje voditelji „Kmečke zvezne“ so si v svojih uglasih resnično dozdedli. G. dr. Korolec zagovarja v št. 39 „Slov. Gosp.“ teške klerikalne pretepeče. Ker se on kot duhovnik zelo nastanjuje ravna po bojkij zapovednik, ve, kaj zapoveduje in prepoveduje 5. bodja zapoved. Toda kot urednik „Slov. Gosp.“ in duvernji vodja „Kmečke zvezne“ je moral zagovarjati njihove češke bratce, ker bi drugade blamirali in obesili ene mlašende, kateri so s tolkini uspehom svrtili kričansko-socijalne kurse v Maribor v katerih so se pod vodstvom priznanih kričanskih sociologov dr. Karola Verstošnika, dr. Hohajca i. dr. spopolnil v veljavni socialni stroki vzbuzciteljstva in v sorodnih katoliških in političnih vedah. Ko g. dr. Korolec v notici „Sl. G.“ zavoljo dekoruma le rahlo pohvali češke klerikalne pretepeče, se zanimal z vsemi mladenčkini ogromem v „liberalne“ agitatorje Hobletovega in Ježovitovega okraja. Toda je doktor tu ni pomislil dvojno: prvič, da dotični agitatorji niso nikjer rabili silne in surovosti, radi katerih bi se imeli zagovarjati pred sodnijo, drugič pa, da so ravno njegovi agitatorji bili ne le ta, temveč v desetih in dravjetih sestajih po drugih okrajih kaznovani. Kaj poročoto k nastopu župnika Pešnika in kaplana Luskarja, gospod doktor? „Domovina“ je čisto pravilno spoznala, da je „vera“ zaradi takih sestajev v nevarnosti — in veseli nas, da nam to pričinavajo celo — sami. Po dolgem času smo si zoper enkrat edini in sjetni — in na Vas je gosp. doktor, kateremu toliko leti na arca stoga v edinstvu itajerskih Slovencev, da vzdruži to negativje.

— V Stadečem pri Mariboru je pogorelo gospodarsko poslopje Jofeta Kalcha. V poslopju je spala 70 letna Marija Šenko in zgorela. — Sr. Jurij ob Ščavnici. Zadnjemo poročila o veselici, ki jo je pridelio Bralino društvo ob dvajsetletnici svojega obstanka, moramo dodati, da se je obdelali tudi župnik gospod Šašelj ob Sr. Juriju pri Mariboru na Hrvatkem. Šašelj je bil prej poslanec v zagrebškem saboru in zato njega pojav tem nazivali. Načinil je tudi kot govornik ter je z sprednja strani, kajot na lipov list na svojih pruh, znak bojkota mednarodnemu blagu; odgovoril mu je g. dr. Leo Kreft ter nadzravil hrvatskemu narodu. Tako se je slavnost izpremenila v slovensko-hrvatsko slavlje in to pred preprostim narodom, ki pač čuje čisto kaj negativnega o Nemcih a redko kaj pozitivnega o Hrvatih; vriš župan slabinski gospod Cragan je končno pordarjal sedanjega teko borbo Hrvatov in to je bil lep efekt tega dne, da se slov-hrvatske zajednice zavedi tudi naš kmet.

— Toča na severosapadnem Češkem. Zadnjo sredo je razsajala stralna novišta z viharjem in točo okoli Hobja, Francovik toplic, Kriegerova in Žatca. Posledno buda so zadeva fauteksa hmeljščka. Na tisoč² hmeljščev je potrik in podtržil. Vihar je bil mestoma tako silen, da je napravil ogromno škodo v sadovniščih in droverdičih.

— Iz Ljubljane. Po poročila „Slov. Naroda“ bodo delavnica vlažna Krajanca na prizadevanje delavn. predsednika Schwarza za sedaj odločiti imenovanje ravnatelja za L. dr. gimnazijo, da bi mogla poznaje, ko se hrup pošte, utištipotiti ne to mesto moka, ki bi bil po volji in okusa Schwarzenom — to je Namec ali vsaj nemškar.

— Sprejem učenčev v knjižniško teolo na Grmu. Novo šolsko leto se privrne z mesecem novembrom. Pošk traja dve 1. ti. Šola na Grmu ima namen popolnjevanja in razširjevanja pošk ljudske šole in izobražitvi učencev v vseh tistih pomočnih in strokovnih rednostih, ki so dandanes neobhodino potrebne za uspešno književanje. Praktični podatek se vrni na lokalskim gospodarstvom pod nadzorom učiteljev in preddelavcev. Vsa učneva zavoda, skupno stanovanje, skupna krama, vse razdelitev del in čas, včas, hiši in poslovni red, vse navaja učence na to, da se jim vesipi ljubljenska do književanja in da se ugoji na praktično književno življenje. Vrh učenčev se navajači tudi na uravno in priprosto življenje, na varčnost, zmernost, delavnost in sploh na telesno književnega stanja. V šoli se sprejemajo stipendisti in plăščajoči učenci. Stipendisti imajo hrano, stanovanje in pošk brezplačno, z obliko, živote perilo, obesvalo in šolske potrebljnine pa morajo sami skrbeti. Pravico do stipendij imajo le učnji kranjski književalci. Za novo šolsko leto je razpisanih 5 stipendij, na katere je predsi v potrdi vodstvo Šole do 5. septembra t. l. Plačljivi učenci plačljivo za hrano po 80 vin. na dan in na pošk po 40 K na leta, ter stanujejo brezplačno v zavodu. Potreba pojasnila daje vodstvo književne šole na Grmu p. Novomoto.

— Blejski grad. „Edinstvo“ počela, da stegne kupiti kranjska delavnica blejski grad, ki je na prodaj za 1.800.000 krov. Poslovne bi parcerilizirali in razprodali, deloma pa bi jih porabili za gorenjsko književno šolo, ki bi se postavila pri gospodarskih poslopijih. Jezero in grad pa bi ostala vsem dostopna javna last.

— Koroške. — Za ljudske knjižnice na Koroškem so nadalje darovali: G. dr. Ferdo Müller, odvetnik v Celovcu, 20 krov; gos. Štel. Scheligo je nabrala pri zbiranju učiteljskega društva v Rajhenburgu ob Savi 8 K 40 v.; gosp. Blaž Ranc, polni asistent v Velisperga, je posilil okrog 50 knajig; g. Fr. Ramovič, dijak v Borovnici, je daroval 20 knajig. Priesnica hvala! Priesniki blagovljivo naj se poslati na naslov: iar. Rafač Petrič na Lesah, p. Prevalje, Koroško. Za slov. akad. fer. dravšta „Gorotsa“: inz. R. Petrič, predsednik.

— Primorak. — † Slavej Jenko. V Podgradu je umrl v torki preteklega tedna bivši del poslanec istriki, g. Slavej Jenko, trgovec in župan. Bil je izvoljen deželnim poslancem istriškim l. 1883 in je zavrnasel to častno mesto do l. 1901. Kot odločnejšega narodnjaka in zagovornika naroda, ki je znal povord, kjer je bilo treba, bresmožno in neizprosno nastopiti, so ga Italijani in tudi uradi silno sovrzili. Pogreb se je vrnil v

četrtek. Udeležilo se ga je mnogo prisotnih izmenec, ki so znanec ob blizu in daleč, državni in določeni podzani istriki ter celo — okrajni glavar iz Velike.

— V Trestu vladajo prav prijetne varnostne razmere. Zadnji četrtek ponodi sta napadla v samočni silici dva tolojava poljskega kodijala. Jeden je ustrahujoč kodijala z revolverjem, drugi pa je preiskoval poljski voz, v katerem pa ni bilo nicaesar, ker se je kodijal šolo poljal po poti. Ker nista nicaesar nista, sta tolojava inginali; samo eden je še kodijala „za spomin“ snil s nošem v roku. Zlodiscenca še ni pridla policija na sled.

Socialne drobtine.

— V obrambo začasnih izseljencev Italijanskih v Evropi. V nedeljo, dne 4. t. m. je bil v Vidmu v Italiji shod zastopnikov društva v obrambo začasnega izseljevanja Italijanov v Evropi. Tege shode so se udeležili tudi zastopniki avstrijske soc. demokracije italijanske, kateri si je postavila načelo, priboriti italijanskim delavcem, ki se zadanso priseljujejo na raznih krajev Avstrije ravnospravnost na polju delavskega zavarovanja in delavške obrambe. Avstrijsko delavsko obrambno zakonodajo ne privriva inosemčen istih pravic kakor Avstrijem; italijanski avstrijski soc. demokrati bodo zahtevali v dravštem zboru popolno ravnospravnost italijanskih delavcev z nemimi. Na shodu se je razpravljalo tudi vprašanje kako obvarjati izseljence, posebno otroke in senke, da bi jo kapitalizem v svojih slahkah več tako nedovoljni ne izkoričeval, kakor se to sedaj godi. — Za naše delavce v tujini — in teh je na vseh krajev dovolj, se nikdo ne brigá.

— Izseljevanje in Italije raste od leta do leta. Uradna statistika pravi, da se je 1876. leta presepio 18.648 Italijanov z ocean (v Ameriko, v Australijo itd.), 88.923 pa nadzemo v razne evropske države. 1905. leta je nadzelo prvo Število na 447.083 drugo na 379.246. Če teh izseljencev je bilo 1906. leta moških 642.716, ženskih 145.861, moščetnikov skupaj 658.303 v druzinah 159.774. — Te Številke dokazujejo, da zapušča domovino največ moških v tretji in za to dobro najuspešnejši dobi od 15 do 50 let. Z drugimi besedami, izseljujoče so zdravi, močni, odrasli ljudje, doma ostajajo za delo nezaposleni, otroci in starci. V onih krajeh, iz katerih se največ ljudi izseljuje, se preminja vrsto normalno razmerje med spoli in starostmi.

Tako je bilo po Števju od 1881. l. v Italiji jo 40,79% moških v dobi od 21 do 50 leta, po Števju od 1891. leta pa je zmanj 35,59%. Koliko posneti ugnja takšno telome in zastresne moči se Italijo, si človek, kdo se malo seznam v te Številke, lahko približno preračuna. Če država ne more tam mogoč dobiti doma primerenega zasluga, je pač njena dolžnost, da skrb za izseljence v novi domovini za oceanom, kakor tudi v onih evropskih državah, v katerih se so začasno presejli zaslužni izseljenci. Italijanska vlada je do sedaj izvršila samo majhen del te težke naloge. Doseglja je to, da paroplovna društva izseljencev ne izkoričajo več, kakor nekdaj, da jim dajejo boljši hrano, boljše prostore na parobrodih, da bolj človek ravnajo z njimi, ni pa storile še nicaesar, da bi za izseljence skrbela v novi domovini, da bi je tam podpirala z svetom in denarjem pri istkanja dela, pri kuhanju zemlje itd. V ta namen bi bilo treba velikih organizacij, na katere pa italijanski izseljenici še vedno

čakajo. Predlogov je bilo stavljenih več, izvršen ni bil še nobeden. In vendar bi to bilo za italijanski narod ogromne važnosti, kajti Italijanski Štorej v Južni Ameriki tako parača ter tudi umestno in telesno dandasne vladajoče Španjolsko plome tako nadzrije, da bi si v dogledni dobi lahko priboril nadzirno v deteli, ako bi se Italijansko izseljevanje sistematično uresidilo in enotno in smotreno vodilo. Za to bi pa moral v prvi vrsti skrbeti Italijanska vlada in Italijanska država.

Za one Italijane, ki se zadanso izseljujejo v razne evropske države mora skrbeti Italijanska vlada na ta način, da pribori svojim delavcem v vseh državah ravnnopravnost na polju delavskih obrambnih in zavarovalnih zakonov. O tem so razpravljali zastopniki Italijanskega delavstva na shodu v Vidazu dne 4. t. m. O vseh teh nalogah in dolžnostih proti našim delavcem in izseljencem se pri nas je ne govoriti in ne piše — in vendar je to vprašanje posebno za nas Slovence velike važnosti ter bi bili to skrajšči, da nam kdo zbere statistični material ter tako vstvari podlaga za nadaljnje korake.

Strokovne vesti.

— Velika železnična nezreda se je spodila prototki teden blizu postaja Tremesca na Požunjskem. Mrtvih je 13 oseb. Popravljali so železnično progno; ker je posrečen brivnik prekrito vozilo, je skočil s tira.

— Kolera se je pojavila v nekaterih pokrajinih na južnem Balkanu.

— Verata blazmo. Nekta žena v Segodinji si je udigala v cerkvi pred Marijino podobe oblike. Minilla je, da bo valj tega opravljala vseh želenih nadlog. Opdeno senko so spravili v božilnico.

— Hapsburski vitez. V Mostu Karlo na južnem Francoskem sta ubila nekako Gold neko Švedinja ter je razkalila in raztagala v majhne kosti. Švedinja je bila nelo bogata; Goldova sta ji vrila mnogo dragocenosti.

— „Cunard Liner“. Dne 7. septembra bo novi 22.500 tonasti, edini največji obobji parnik na svetu „Lusitania“, opremljen z vijaki na turbina, prvič plal po oceanski poti; potem prevede leta po vremenu reda zoper 5. oktobra, 2. in 30. novembra, pritočen v Liverpoolu.

— Demonstracija v Bedimpeštiji. Radi visokih najemov za stacioniranje se je vrila velika demonstracija v bedimpeških ulicah. Minista je morda kaznejo na hile in na policijo. Ta je morala nadicic vočkrat nastočiti, da jo je razglaša.

Sprejemem takoj

2 učenca

v uk v moje trgovino mešane stroke, kakor tudi enega trgovskega pomočnika z dobrimi spricevami. 414 5-4 Andrej Frece, Bizejlsko.

Kupujte narodni kolek!

UČENCI

Podjetniki vožnje

420 se iščejo 3-1

in sicer vsak dan

za 5 do 15 dvo-upražnih voz na daljavo 15 km. — Ponudbe naj se pošljajo na :::::

S. Iv. Bajzel-a, Ljubljana
Marije Terezije cesta štev. 11.

Hiša v Celju

na Glavnem trgu, v kateri se nahaja staro trgovino je napovedano. Veliko blago, skladiste in mnogo stanovanj obrestajojo kapital.

Vod pove iz prijaznosti Anton
Ovcenšek, Sv. Peter v Savinjski
dolini. 376 5-5

Prodajalna

z m-časnim
blagom in
goftilino, z
et. brez, se
lote v najem ali v nakup. Ponudbe na
"ŠOSTAR", Zagreb 8. 66, podla Celje.

Lep harmonium

se po nizki cenii proda. Več se izve
v Gespeli ulici 1. R. 24 v Celju. 420 5-4

ZAHVALA.

Za premagno deloko pričetnega sotajca in telodilnega sedila predvsem zaradi zadrega nepoznega sopriga, celovima obeta, gospoda

LUDVIK-A TRIBNIK-A

nadzorstvo in častnega občana v Zrečah

izrekamo vsem, ki so nam s svojim sotajnjem lajali in blistli dverje bliski saluti, nalojajo najlepnejšo sabravlo. — Zahvaljujemo se častiti delovščiku, ki je v tako občasno izvršiti spremljanju predstavnega rajstuga k volbenemu politiku, zlasti predstavnemu gospodu nadzorniku v delavnici Bratislavlj-ku na jugilive posvetovane in pred. g. Šapalku in delovnemu svetovalcu Karbu za softino tolstijo v dnevnih težkih boljševik pokojljivev; vložkovrednosce skrajne glasovite, pl. Lehmann, drž. predstav. g. Franč Pijaku, krajnjemu boljševiku sveta, zlasti nadzorniku g. Preskerju, občasnom offisarju, utišljajočem drahtra na konjčkih okraj v vsem drugim stvarnostim ter vsečim, poslovom in g. nadzorniku Jarku za kramni zagrobovje in v vsem delovalcem prekrasnih venov; nadajo ga, povsem za granilivo petje v cerkvi in ob grobu ter vsem, ki so od bliza in daleč priljubljeni takojšo fani blagovne pokojljive.

ZREČE, 11. avgusta 1907.

Zahvaljujoča rodbina Tribnik.

Dobro žgano opeko

predpisane velikosti, prodaja
vsako množino 414 5-5

„Delniška pivovarna“ v Žalcu.

Preselitev trgovine

Cepljeno včlanstvo in Celje in občinske upravljajoči cilj, da mu presili svoje me-
diščinsko trgovino in pospeši celo 414 5-5

v kolodvorsko ulico 6

In se bomo vedno potruditi po lastnih močeh in resih ter nadziriti tako vsem deljan
cenjavi objektov.

Občina se nahvaljujejoči, objektom na določajočem prijazen in se pospeševam pri nadaljnji poteri.
soc 5-5 Z najboljšim splohovanjem

Mestna Pek.

PRIPOROČA
ZVEZNA
TISKARNA
V CELJU.

LAMPIJONE

ZA VERELICE IN DRŽALA ZA ČA-
SOPIS, PRIPOROČA SL. DRUSTVOM

P. KOSTIČ V CELJU.

392 64-6

VELIKA TRGOVINA MODNEGA PERILNEGA SUKNENEGA
IN MANUFAKTURNEGA BLAGA PO NAJNIŽJIH CENAH
CELJE NARODNI DOM KAROL VANIČ CELJE NARODNI DOM